

**ZASADY OCHRONY MAŁOLETNICH
W DZIEŁACH PROWADZONYCH
PRZEZ PALLOTYNÓW
PROWINCJI CHRYSYTA KRÓLA**

Niniejsze *Zasady* przeznaczone są dla wszystkich członków Prowincji Chrystusa Króla Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego, księży i braci pallotynów oraz osób współpracujących z pallotynami w duszpasterskich dziełach.

Każda placówka edukacyjna czy opiekuńczo-wychowawcza prowadzona przez pallotynów, która w ramach swojej działalności statutowej podejmuje opiekę nad dziećmi, młodzieżą lub osobami niepełnosprawnymi, winna opracować własny kodeks procedur i zachowań, który będzie koniecznym uszczegółowieniem niniejszych *Zasad*.

***

I – DEKLARACJA WSTĘPNA

Jako członkowie Prowincji Chrystusa Króla Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego w naszym życiu, postępowaniu z innymi i rozwiązywaniu wszelkiego typu konfliktów opieramy się na zasadach Ewangelii, traktując z należnym szacunkiem wszystkich ludzi, w pierwszym rzędzie tych, z którymi mamy bezpośredni kontakt: osoby powierzone naszej duszpasterskiej trosce, wszystkich uczestniczących w apostołskich dziełach oraz naszych współpracowników.

W sposób szczególny zasady te stosujemy wobec najslabszych, w tym dzieci. Jednoznacznie potępiamy jako sprzeczne z zasadami życia społecznego, a w szczególności życia chrześcijańskiego, wszelkie akty przemocy: fizycznej, werbalnej, psychicznej i seksualnej oraz akty wykorzystania seksualnego dokonywane wobec osób powierzonych naszej trosce i pozo-

stających w jakiegokolwiek od nas zależności. Akty przemocy uznajemy za ciężkie grzechy, domagające się jednoznacznych reakcji, zaś ze strony winowajcy podjęcia kary i wysiłku pokuty i naprawienia wyrządzonych krzywd.

Z pokorą uznając całe zło tego typu sytuacji i wyrażając ból z powodu słabości tych, którzy są naszymi współbraćmi, i stosując wszelkie środki mające na celu niedopuszczenie do powtórzenia się takich sytuacji w przyszłości, nie odwracamy się od nich i staramy się okazać im wszelką pomoc, o ile tylko uznając własny grzech, z odpowiedzialnością podejmą się wysiłku nawrócenia. Pomoc tę traktujemy nie tylko jako gest wobec samych zagubionych, ale w równej mierze jako część działalności profilaktycznej, mającej na celu uchronienie innych przed podobnymi zdarzeniami, do jakich mogłoby dojść w przyszłości ze strony osób nieradzących sobie ze złymi skłonnościami.

We wszelkich przypadkach molestowania naszym celem jest doprowadzenie do wyjaśnienia zaistniałej sprawy, ochrona poszkodowanych oraz pomoc ofiarom. W tym celu nie rezygnując z prawa do obrony (koniecznego np. w sytuacji fałszywych oskarżeń), nie akceptujemy działań połowicznych, mających na celu bagatelizowanie i tuszowanie sprawy, lecz dążymy do prawdy i w razie potrzeby do ukarania winowajcy i dołożenia wszelkich starań, aby podobne sytuacje nie powtórzyły się w przyszłości. Odcinamy się też i nie akceptujemy biernego milczenia, a tym bardziej biernego ukrywania sprawców tego typu nadużyć.

W potwierdzonych i udowodnionych przypadkach nadużyć na tle seksualnym stosujemy się do odpowiednich przepisów polskiego prawa oraz rozporządzeń Stolicy Apostolskiej i Konferencji Episkopatu Polski.

II – NORMY PRAWNE

1. PRAWO KOŚCIELNE do najcięższych przestępstw dokonywanych na tle seksualnym zalicza: wykroczenie przeciw szóstemu przykazaniu Dekalogu, popełnione przez duchownego z osobą poniżej 18 roku życia albo dorosłą, która trwale jest niezdolna do posługiwania się rozumem albo znajduje się w sytuacji bezradności tj. jakiegokolwiek czyn zewnętrzny mający znamiona grzechu ciężkiego w dziedzinie seksualności (art. 6 Norm *De gravioribus delictis*; Art. 1 § 2 c *Vos estis lux mundi*).

Tradycja Kościoła zawsze uważała, że szóste przykazanie obejmuje całość ludzkiej płciowości (KKK 2336), a więc przestępstwem jest nie tylko pełen stosunek seksualny (w jakiegokolwiek formie), ale też: dotykanie intymnych części ciała, zmysłowy pocałunek w usta, masturbacja, doprowadzenie do czynności seksualnej małoletniego z inną osobą, której duchowny miałby się przyglądać, demonstrowanie małoletniemu czynności seksualnych dokonywanych przez osoby trzecie lub nagrań pornograficznych, obnażanie się, prowokowanie lub namawianie do grzechu nieczystego, także przy pomocy e-maila lub SMS-a, fotografowanie lub filmowanie małoletnich w celach pornograficznych, a nawet prowadzenie rozmów na tematy seksualne w sposób erotyzujący. Do przestępstwa nie jest więc konieczny kontakt fizyczny, ale wystarczy czyn dokonany przez telefon czy internet. Każde działanie sprawcy, niezależnie od czasu trwania, w celu wykorzystania małoletniego dla uzyskania satysfakcji seksualnej już samo w sobie jest przestępstwem.

Nabywanie, przechowywanie albo upowszechnianie obrazów pornograficznych, przedstawiających małoletnich poniżej 18 roku życia, przez duchownego (art. 6 Norm *De gravioribus delictis*; Art. 1 § 2 b *Vos estis lux mundi*); chodzi tu o nabywanie

i przechowywanie w jakikolwiek sposób i za pomocą jakiegokolwiek urządzenia oraz o wszelkie czynności o charakterze seksualnym: bezpośrednim lub pośrednim, dokonywane z małoletnimi, o których mowa w polskim prawie karnym, w tym także gromadzenie i przechowywanie pornografii dziecięcej. W prawie kościelnym granica małoletniości została jednak wyznaczona na 18 lat (inaczej niż w polskim prawie karnym). W przypadkach, gdy ofiarami są osoby, które ukończyły 18 rok życia, ale pozostają trwale niezdolne do posługiwania się rozumem, stosuje się te same przepisy, które odnoszą się do osób małoletnich.

Nakłanianie penitenta do grzechu przeciwko szóstemu przykazaniu (kan. 1387 KPK; art. 4 Norm *De gravioribus delictis*); ze szczególną powagą i surowością traktowane są te przypadki, w których kapłan użył sakramentu pokuty lub wykorzystał inną zależność penitenta, np. w kierownictwie duchowym, do wytypowania ofiary oraz jako pretekst do pierwszego kontaktu, kontynuowanego poza formułą sakramentu pokuty, podczas którego dochodziłoby do jakichkolwiek czynności o charakterze seksualnym, o których mowa w prawie.

Ponadto kan. 1395 *Kodeksu prawa kanonicznego* przewiduje sankcje karne dla duchownych także za inne czyny popełnione w sferze seksualności, niepodlegające specjalnym regulacjom.

PRZEDAWNIE według prawa kościelnego następuje po 20 latach od popełnienia przestępstwa, a gdy mamy do czynienia z grzechem przeciwko osobie małoletniej, przedawnienie liczy się od chwili uzyskania przez ofiarę pełnoletniości, a więc następuje w dniu, gdy kończy ona 38 lat. W niektórych przypadkach, rozpatrywanych indywidualnie, Kongregacja Nauki

Wiary może zdecydować o niezastosowaniu reguły o przedawnieniu i rozpatrywać je nawet po tym terminie (art. 7 Norm *De gravioribus delictis*).

2. POLSKIE PRAWO KARNE stawia granicę 15 lat, poniżej której – w przypadku jakichkolwiek czynności o charakterze seksualnym – mamy do czynienia z wykorzystaniem seksualnym, które jest traktowane ze szczególną surowością. W takim przypadku nie ma znaczenia zgoda wyrażona przez poszkodowanego, a wszelkie tego typu czynności są zabronione oraz ścigane z urzędu. W świetle prawa polskiego osoba małoletnia powyżej 15 roku życia może swobodnie decydować o kontaktach seksualnych, jednakże może dochodzić do zmuszania jej do nich lub też do innych czynności o charakterze seksualnym, także przy nadużyciu stosunku zależności formalnej lub duszpasterskiej, co według prawa jest przestępstwem zgodnie z art. 199 kk. Przypadek taki ma miejsce w sytuacji wykorzystywania wszelkich zależności bądź krytycznej sytuacji pokrzywdzonego (pomiędzy dorosłym a małoletnim, ale też pomiędzy dorosłymi) w relacjach: wychowawca–wychowanek, pracodawca–pracownik, przełożony–podwładny, duchowny–penitent.

Nowelizacja Kodeksu Karnego (kk), wprowadziła zmiany w art. 240, który od tej pory stanowi w skrócie: „Kto, mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego określonego w art. 200 nie zawiadamia niezwłocznie organu powołanego do ścigania przestępstw, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”.

Czyny określone w cytowanym art. 200 są następujące:

- obcowanie płciowe z małoletnim poniżej lat 15 oraz tzw. inne czynności seksualne,
- prezentowanie małoletnim treści pornograficznych,

- wykonywanie w obecności małoletniego czynności seksualnej,
- rozpowszechnianie treści pornograficznych w sposób umożliwiający małoletniemu poniżej lat 15 zapoznanie się z nimi.

Czyny zabronione, które bezwzględnie należy zgłosić polskim organom ścigania, są zatem następujące:

- zgwałcenie osoby poniżej lat 15 (art. 197 § 3 ust. 2 kk),
- wykorzystanie seksualne osoby upośledzonej umysłowo (art. 198 kk),
- obcowanie seksualne z osobą małoletnią poniżej lat 15 (art. 200 § 1 kk),
- udostępnianie treści pornograficznych małoletniemu poniżej lat 15 (art. 200 § 3–5 kk),
- nawiązywanie przy pomocy sieci teleinformatycznych kontaktu z małoletnim poniżej lat 15 w celu wykorzystania seksualnego (art. 200a kk).

Przedawnienie karalności przestępstw w przypadku, gdy pokrzywdzonym jest małoletni, nie może nastąpić wcześniej niż po ukończeniu przez ofiarę 30. roku życia.

Stwierdzenie wiarygodności czynów, o których mowa w art. 240 kk. Artykuł ten mówi o obowiązku zgłaszania „wiarygodnych informacji”, tj. takich, które u każdego człowieka rozsądnie oceniającego fakty powinny wywołać podejrzenie co do zaistnienia przestępstwa (liczy się tu uzasadnione przekonanie o prawdziwości informacji, jednak osoba, na której ciąży obowiązek zgłoszenia, nie ma uprawnienia do badania prawdziwości powziętej informacji).

W tym celu należy przestrzegać następujących zasad:

- W przypadku oskarżeń przeciwko osobom duchownym podejmowane jest równoczesne dochodzenie wstępne zgodne z Wytocznymi KEP.
- W przypadku, gdy osoba duchowna jest naocznym świadkiem przestępstwa, wówczas jej relacja złożona na piśmie (nawet krótka notatka) jest poświadczeniem faktu i w oparciu o nią podejmuje się działania angażujące organy ścigania.
- Gdy osoba duchowna uzyska informację o popełnieniu przestępstwa od ofiary lub osoby trzeciej, będącej świadkiem zdarzenia, uwiarygodnienie tego faktu następuje przez sporządzenie notatki z rozmowy. Jeśli to możliwe, winna ona być potwierdzona własnoręcznym podpisem przez osobę informującą, ale nie należy tego wymagać od dzieci. Należy również poinformować daną osobę o prawnym obowiązku zgłaszania takich przypadków organom ścigania oraz ustalić, kto i w jakiej formie tego dokona.

Wszystkie osoby zaangażowane w działalność różnorodnych instytucji kościelnych na terenie pallotyńskiej jurysdykcji muszą mieć świadomość prawnego obowiązku zgłaszania odpowiednim organom państwowym przestępstw przeciwko małoletnim.

Osoby, które zdobędą wiedzę o przestępstwie dokonanym przez duchownego lub inną osobę na terenie dowolnej placówki pallotyńskiej, zobowiązane są zawsze niezwłocznie poinformować o tym Przełożonego Prowincjalnego lub jego Delegata ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży, a także podjąć działania zgodne z obowiązującymi procedurami.

KILKA DODATKOWYCH UWAG

1. W przypadkach dotyczących osób duchownych zgłoszenie właściwym organom winno dokonywać się za pośrednictwem kompetentnych prawników współpracujących z Zarządem Prowincjalnym.

2. Podczas gromadzenia i przechowywania danych, poza obowiązkiem rzetelności i dyskrecji, konieczne jest uwzględnienie aktualnych norm prawnych. Po wejściu w życie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych (RODO) należy pamiętać o uwzględnieniu przepisów wewnątrzkościelnych dotyczących ochrony danych osobowych zawartych w Dekrecie ogólnym w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych w Kościele katolickim wydanym przez Konferencję Episkopatu Polski w dniu 13 marca 2018 r.

3. Sekret powierzony podczas spowiedzi jest objęty absolutną tajemnicą i nie może być złamany (wykroczenie poza ten przepis pociąga konsekwencje przewidziane przez prawo kanoniczne).

4. W tradycji i nauczaniu Kościoła dyskrecji podlega również kierownictwo duchowe, ale należy pamiętać, że w polskim prawie karnym nie jest ono chronione. Ze względu na powagę faktu, należy podjąć wysiłek nakłonienia osoby posiadającej wiedzę o nadużyciu do zgłoszenia tego faktu odpowiednim organom lub zaoferować jej pomoc w konsekwencji przekazania przez nią tej informacji poza forum wewnętrznym.

5. W przypadku niemożliwości potwierdzenia i uwiarygodnienia informacji o dokonanym czynie, o którym mowa w art. 240, zaleca się sporządzenie krótkiej notatki z zaznaczeniem faktu niemożliwości jego zweryfikowania i przekazanie jej do Przełożonego Prowincjalnego.

UWAGA KOŃCOWA

Należy pamiętać, że pomimo jasnych ram czasowych stawianych przez prawo: zarówno karne, jak i kanoniczne, nie istnieje coś, co moglibyśmy nazwać „przedawnieniem medialnym”. Jak pokazuje praktyka, dziennikarskie sensacje odnoszą się często do spraw formalnie przedawnionych. Oczywistą więc rzeczą jest fakt, że sprawiedliwości i zadośćuczynienia można domagać się po latach, podobnie po latach można też zniszczyć dobre imię stowarzyszenia.

Powinno to być dla nas dodatkowym motywem do podejmowania wyzwań związanych z wszelkimi doniesieniami o wykorzystywaniu małoletnich, aby:

- w przypadku potwierdzenia zarzutów móc podjąć realny wysiłek zadośćuczynienia, zanim nie jest za późno;
- w przypadku niepotwierdzenia lub gdy mamy do czynienia z fałszywymi oskarżeniami móc podjąć odpowiednie kroki, mające na celu ochronę dobrego imienia Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego oraz poszczególnych pallotynów.

***

III – ZASADY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU OTRZYMANIA WIADOMOŚCI O WYKORZYSTANIU SEKSUALNYM

1. Wiadomość o doznanej przez małoletniego krzywdzie może pochodzić z różnych źródeł: nigdy nie wolno jej lekceważyć ani bagatelizować.

2. Fakt zgłoszenia musi zostać udokumentowany sporządzeniem notatki, w której zostanie określone imię i nazwisko zgłaszającego, jego adres pobytu lub zameldowania, wiek, data czynu lub okres w jakim do niego doszło, imię i nazwisko domniemanego sprawcy, zwięzły opis doznanej krzywdy. Taka notatka musi zostać podpisana przez sporządzającego oraz w miarę możliwości przez zgłaszającego.

3. Należy niezwłocznie o zaistniałej sytuacji poinformować Delegata ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży w Prowincji lub bezpośrednio Przełożonego Wyższego.

4. Zgodnie z art. 240 kk każdy, kto uzyskał wiarygodną wiadomość o popełnieniu wobec małoletniego przestępstwa opisanego w art. 156 kk, art. 197§ 3 lub 4 kk, art. 198 kk i 200 kk, jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym organ powołany do ścigania przestępstw. Z tego obowiązku zwolniona jest osoba pokrzywdzona, spowiednik oraz ten, kto upewnił się, że sprawa została już zgłoszona organom ścigania.

5. W razie wątpliwości odnośnie do tego, czy zgłoszona sytuacja wypełnia znamiona przestępstwa opisane w wyżej wymienionych paragrafach lub odnośnie do formy i treści samego zgłoszenia należy niezwłocznie skonsultować się z Delegatem lub Ekspertem Prawnym wskazanym przez Zarząd Prowincjalny.

6. W przypadku, gdy krzywda zostaje ujawniona w trakcie sakramentu pokuty, mając na uwadze absolutną nienaruszalność tajemnicy spowiedzi, należy podjąć próbę nakłonienia penitenta, aby poza forum wewnętrznym ujawnił te fakty osobie trzeciej, posiadającej odpowiednie przygotowanie: może to być Delegat, duszpasterz lub inna osoba godna zaufania.

7. Jeśli Delegat uzyska wiarygodną wiadomość o popełnieniu wobec małoletniego przestępstwa opisanego w art. 156 kk, art. 197§ 3 lub 4 kk, art. 198 kk i 200 kk, po upewnieniu się, że przestępstwa nikt wcześniej nie zgłosił, przygotuje odpowiednie zgłoszenie przy pomocy Eksperta Prawnego lub za pośrednictwem pełnomocnika (którym, w miarę możliwości, powinien być Ekspert Prawny), zgodnie z art. 1a Aneksu II do Wytycznych KEP. Także w przypadku innych przestępstw Delegat powinien rozważyć, czy nie należy ich zgłosić do organów ścigania zgodnie z art. 304 kpk.

8. Delegat, po zapoznaniu się ze sprawą, niezwłocznie informuje o niej Przełożonego Prowincjalnego. Zarówno Przełożony Prowincjalny, jak i Delegat mają prawo konsultować się z Ekspertem Prawnym.

9. Jeśli istnieje prawdopodobieństwo popełnienia przestępstwa, Przełożony Prowincjalny rozpoczyna dochodzenie wstępne. Kolejne kroki prowadzone są zgodnie z prawem kanonicznym i polskim prawem karnym. Rozstrzygnięcia, które zapadną w wyniku przeprowadzonego postępowania kanonicznego powinny uwzględniać rozstrzygnięcia organów państwowych, a także muszą respektować treść prawomocnych orzeczeń sądów powszechnych oraz innych organów państwa orzekających w danej sprawie.

10. Jeżeli istnieje podejrzenie, iż osobą odpowiedzialną za przemoc lub nadużycie wobec małoletniego jest członek SAC (na podstawie różnorodnych podstaw prawnych i faktycznych), osoba taka będzie odsuwana - na czas procesu wyjaśniającego - od pełnienia obowiązków wymagających bezpośrednich kontaktów z małoletnimi.

11. Jeśli oskarżenia o przemoc lub nadużycie wobec pokrzywdzonego okażą się bezpodstawne, osoba oczyszczona z zarzutów zostanie przywrócona do pełnienia obowiązków. W takim przypadku przedsięwzięte zostaną jednocześnie wszelkie środki, aby bezpodstawne oskarżenie nie odbiło się negatywnie na sytuacji takiej osoby, pod adresem której skierowane zostały bezpodstawne zarzuty.

12. Cała opisana powyżej procedura powinna być interpretowana zgodnie z normami kanonicznymi oraz polskim prawem karnym.

***

IV – ZASADY ROZMOWY Z OSOBĄ UJAWNIAJĄCĄ WYKORZYSTANIE SEKSUALNE LUB INNE NADUŻYCIE

1. Postępowanie względem ofiary nadużycia seksualnego ze strony osób działających w imieniu przełożonego kościelnego, jak i osoby „pierwszego kontaktu” powinno być zawsze inspirowane poczuciem sprawiedliwości oraz troską o dobro ofiary i o wspólnotę kościelną.

2. Jeżeli pokrzywdzony chce opowiedzieć o swoich przeżyciach (osobiście lub w obecności wybranej przez siebie „osoby wsparcia”), należy wysłuchać go spokojnie i traktować poważnie. Zadawanie pytań jest dopuszczalne tylko w celu uściślenia. Nie wolno zadawać pytań naprowadzających i wtrącających. Nie wolno sugerować własnych słów, używać należy tylko terminów, którymi posługuje się zgłaszający.

3. Należy zapewnić pokrzywdzonego, że wyjawiając nadużycie postąpił właściwie.

4. Gdy zgłaszającym jest pokrzywdzony, należy poinformować go, że zostanie uczynione wszystko co możliwe, aby mu pomóc (w zakresie pomocy duchowej i psychologicznej, a w razie potrzeby, także konsultacji prawnej).

5. Pokrzywdzonego należy zapewnić, iż on nie ponosi winy za zaistniałą sytuację.

6. Należy zaproponować pokrzywdzonemu towarzyszenie w drodze do osoby, u której uzyska on dalszą pomoc.

7. W czasie rozmowy ze zgłaszającym nie należy wyrażać przypuszczeń, sugestii, stawiać hipotez, nie parafrazować tego, co powiedziała dana osoba, ani nie przedstawiać alternatywnych wyjaśnień.

8. Nie wolno wyrażać opinii i komentarzy na temat domniemanego sprawcy.

9. Nie wolno składać zgłaszającemu żadnych obietnic, które nie będą mogły zostać dotrzymane, szczególnie w kwestii poufności.

10. Nie wolno ujawniać szczegółów rozmowy osobom postronnym, a w szczególności osobie, która została oskarżona.

11. Należy wyjaśnić pokrzywdzonemu, że tymi informacjami rozmawiający będzie musiał podzielić się z innymi. Pod koniec rozmowy należy poinformować go o dalszych krokach oraz komu zostaną przekazane uzyskane informacje.

12. Osoba, która jako pierwsza dowiaduje się o zaistnieniu potencjalnego przypadku krzywdzenia małoletniego, nie jest upoważniona do wydawania decyzji, czy fakt nadużycia rzeczywiście miał miejsce. Jest to zadanie dla odpowiedzialnych organów i instytucji, do których sprawa zostanie skierowana na dalszych etapach.

***

V. ZASADY PREWENCJI/ZAPOBIEGANIA

ZASADY OGÓLNE

1. Dobro osoby, zwłaszcza małoletniej, jest przedmiotem szczególnej i najwyższej troski Kościoła.

2. Nietykalność cielesna osób małoletnich jest nienaruszalna. Zabrania się stosowania kar cielesnych oraz kar, które nosiłyby znamiona przemocy psychicznej, polegających na np. poniżaniu, upokarzaniu i ośmieszaniu dziecka, stawianiu wymagań i oczekiwań wobec małoletniego, którym nie jest on w stanie sprostać.

3. Zabrania się zachowań, które kwalifikują się jako dokuczanie, nękanie, szykanowanie, znęcanie, zarówno w sferze psychicznej jak i fizycznej.

4. Każda ingerencja w sferę intymną małoletnich jest zakazana, niezależnie od tego czy ma miejsce na płaszczyźnie werbalnej, czy fizycznej.

5. Należy unikać wszelkiego rodzaju angażowania się w fizyczny kontakt z małoletnim, który może być źle rozumiany. W relacji do jakiegokolwiek dotyku wobec małoletniego obowiązuje ogólna zasada prymatu braku nad nadmiarem.

6. Nie do zaakceptowania jest werbalne naruszanie dobra małoletnich, w tym zwłaszcza opowiadanie w ich obecności żartów o podtekście seksualnym. W przypadku konieczności podjęcia z małoletnim rozmowy na tematy związane z płciowością należy wykazać się daleko idącą ostrożnością, delikatnością i roztropnością.

7. Należy w każdym działaniu zachować zasadę równego traktowania małoletnich w atmosferze poszanowania ich praw. Przeciwdziałanie naruszeniom zasady równego traktowania polega na stanowczym reagowaniu na przejawy dyskryminacji lub uprzedzeń. Należy także unikać wszelkich zachowań, które mogą zostać odebrane jako faworyzowanie jednego z małoletnich.

8. Nie wolno przekraczać przyjętych wzorców zachowań, poprzez robienie czegoś, na co rodzice (lub opiekunowie prawni/opiekunowie faktyczni) małoletniego by nie pozwolili.

ZASADY SZCZEGÓŁOWE

1. Obowiązuje całkowity i absolutny zakaz przebywania małoletnich w mieszkaniach prywatnych współbraci.

2. Gdy zaistnieje konieczność czy potrzeba duszpasterska indywidualnego spotkania z małoletnim należy zatroszczyć się, aby spotkanie takie nie odbywało się w warunkach całkowitej izolacji. Indywidualnych spotkań z małoletnimi nie wolno w nieroztropny sposób ani przedłużać, ani mnożyć. Pora takich spotkań zawsze powinna być zgodna z dobrem dziecka i dobrymi obyczajami. Należy zatroszczyć się, aby o takich spotkaniach byli informowani właściwi przełożeni jak i rodzice/opiekunowie prawni/opiekunowie faktyczni małoletniego, chyba że w wyjątkowej sytuacji sprzeciwia się temu dobro dziecka.

3. Wyjątkowym indywidualnym spotkaniem jest sprawowanie sakramentu pokuty. Jeśli zajdzie konieczność sprawowania go poza świątynią (poza konfesjonałem, np. w czasie wakacji czy pielgrzymek), należy dołożyć szczególnych starań, aby wybrane miejsce zapewniało ochronę tajemnicy spowiedzi, a jednocześnie dawało gwarancję zachowania zapisów niniejszego dokumentu.

4. Wizyty w miejscu zamieszkania małoletnich powinny mieć charakter wyjątkowy i zawsze wynikać ze szczególnie uzasadnionej potrzeby uzgodnionej z właściwym przełożonym. Muszą bezwzględnie odbywać się w obecności rodziców/opiekunów prawnych/opiekunów faktycznych małoletniego.

5. Wszystkie wycieczki, zarówno jedno- jak i wielodniowe, wyjazdy, turnusy wakacyjne – powinny być starannie planowane i w sposób formalny dokumentowane ze szczególnym

uwzględnieniem kwestii transportu, zakwaterowania, planu dnia oraz bezpieczeństwa.

6. Obowiązującą zasadą doboru osób (animatorów, opiekunów, wolontariuszy, itp.), które w dziełach parafialnych i diecezjalnych sprawują pieczę nad dziećmi i młodzieżą, jest ich weryfikacja w rejestrze prowadzonym przez Ministerstwo Sprawiedliwości na podstawie ustawy z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym.

7. Z zasady nie wolno przewozić małoletnich prywatnym samochodem, zwłaszcza w pojedynkę. Jeśli istnieje wyjątkowo taka konieczność, przewóz małoletnich prywatnym samochodem może odbywać się za uprzednią prośbą ich rodziców/opiekunów prawnych/opiekunów faktycznych wyrażoną na piśmie.

8. Pod żadnym pozorem nie wolno częstować małoletnich podopiecznych alkoholem, papierosami, środkami odurzającymi (w tym narkotykami) lub tolerować ich używania. Zabronione jest pozostawanie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających przez prowadzących zajęcia lub opiekę nad małoletnimi.

9. Zabrania się noszenia prowokującego stroju, a także wszelkich wypowiedzi, które mogą zostać potraktowane jako komplementowanie lub krytykowanie wyglądu ciał młodocianych. W żadnym wypadku nie wolno wykorzystywać w pracy duszpasterskiej lub katechetycznej materiałów pornograficznych lub zawierających treści obsceniczne.

10. Szczególną ochronę należy zapewnić małoletnim w toaletach, łazienkach, przebieralniach czy szatniach. Zabrania się fotografowania małoletnich w tych miejscach.

11. Nie wolno fotografować małoletnich w przypadku sprzeciwu wyrażonego przez nich lub przez rodzica/opiekuna prawnego/opiekuna faktycznego na wykonanie zdjęć.

12. Dozwołaną formą kontaktu z małoletnimi jest informowanie ich o wydarzeniach czy bieżącym funkcjonowaniu grupy formacyjnej lub parafialnej za pośrednictwem portali społecznościowych.

13. Placówki, które zapewniają dzieciom i młodzieży dostęp do internetu, są zobowiązane podejmować działania zabezpieczające przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające. Niniejszy punkt nie dotyczy sytuacji, w których wychowankowie korzystają z internetu poprzez własne urządzenia umożliwiające bezpośredni dostęp do sieci.

14. Każdemu podopiecznemu należy przydzielić indywidualny login i hasło, umożliwiające korzystanie z internetu na terenie pallotyńskiej placówki oraz poinformować go o konieczności zachowania loginu i hasła w tajemnicy.

15. Należy zapewnić by na wszystkich komputerach na terenie placówki z dostępem do internetu było zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie filtrujące treści internetowe, oprogramowanie monitorujące korzystanie z internetu, oprogramowanie antywirusowe, oprogramowanie antyspamowe, fire wall.

16. Okresowo należy sprawdzać, czy na komputerach z dostępem do internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści ustala się, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzania.

17. W sytuacji opisanej w punkcie 16. pedagog lub psycholog, lub inna upoważniona osoba, przeprowadza z podopiecznym rozmowę na temat bezpieczeństwa w internecie.

18. Korespondencja mailowa oraz za pomocą portali społecznościowych z małoletnimi przesyłana na ich prywatne adresy lub profile, a także komunikacja za pośrednictwem telefonu powinna występować wyłącznie w sytuacjach szczególnych i dotyczących kwestii związanych z funkcjonowaniem danego środowiska lub grupy parafialnej. Informacje wysyłane tą drogą mają pochodzić z oficjalnego adresu mailowego lub profilu albo za pośrednictwem służbowego lub ogólnodostępnego telefonu.

19. Należy wystrzegać się spędzania zbyt dużej ilości czasu z małoletnim, zbyt częstych telefonów do małoletniego czy pisanie listów albo wiadomości, mocnego angażowania się w całe życie małoletniego oraz działań zaborczych. Nie należy dawać podarunków specjalnych lub w sekrecie oraz należy wystrzegać się wszelkich zachowań, które mogą zostać uznane za niemieszczące się w powszechnie przyjmowanych standardach okazywania sympatii podopiecznym lub wychowankom. **Nieprzestrzeganie wymienionych wyżej zasad dotyczących indywidualnych spotkań z małoletnimi traktowane będzie jako naruszenie podstawowych obowiązków duszpasterskich z wszystkimi wynikającymi stąd konsekwencjami na gruncie prawa kanonicznego i państwowego.**

***

ŹRÓDŁA PRAWNE

1. Kodeks prawa kanonicznego z 1983 roku.
2. List Apostolski Franciszka „*Motu Proprio*” *Vos estis lux mundi*, 2019.
3. Kongregacja Nauki Wiary, *Normae de gravioribus delictis* z 15.07.2010.
4. Konferencja Episkopatu Polski, *Wytyczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia*, 10-11.06.2014 r., wraz z nowelizacją z 6.06.2017 r.
5. Konferencja Episkopatu Polski, *Prewencja nadużyć seksualnych wobec dzieci i młodzieży i osób niepełnosprawnych w pracy duszpasterskiej i wychowawczej Kościoła w Polsce*, 10-11 czerwca 2014 r.
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1600, 2077).
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1987, 2399).
8. Ustawa z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1000, 1669).
9. Ustawa z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 405).

Przy opracowywaniu niniejszych Zasad ochrony małoletnich w dziełach prowadzonych przez Pallotynów Prowincji Chrystusa Króla wykorzystano:

1. *Normy i zasady ochrony małoletnich w praktyce wychowawczej Towarzystwa Salezjańskiego Inspektorii Krakowskiej*, Kraków 2015.
2. *Normy ochrony dzieci i młodzieży oraz zasady praktyk duszpasterskich w Diecezji Warszawsko-Praskiej*, Warszawa 2018.
3. *Zasady postępowania duchownych Ordynariatu Polowego wobec dzieci i młodzieży*, Warszawa 2019.
4. *Ochrona małoletnich w pracy duszpasterskiej oraz dziełach prowadzonych przez Jezuitów* (aktualizacja: październik 2019).
5. *Wytyczne dotyczące ochrony dzieci i młodzieży w archidiecezji gnieźnieńskiej*, Gniezno 2019.
6. *Zasady prewencji i postępowania w pracy duszpasterskiej z osobami małoletnimi w diecezji płockiej*, (Okólnik Kurii diecezjalnej, grudzień 2018).

Imprimi potest
ks. Zenon Hanas SAC, prowincjał
Warszawa, 28.02.2020 r.

© by Zarząd Prowincjalny Prowincji Chrystusa Króla, Warszawa 2020

Do użytku wewnętrznego

APOSTOLICUM

Wydawnictwo Księży Pallotynów
Prowincji Chrystusa Króla
ul. Wilcza 8, 05-091 Ząbki
tel. 22 771-52-30, 14; fax 22 771-52-26
sklep@apostolicum.pl
księgarnia internetowa: www.apostolicum.pl

Druk i oprawa: Drukarnia APOSTOLICUM, Ząbki